

Základní škola, Lučany nad Nisou, okres Jablonec nad Nisou, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Školní družina při Základní škole Lučany nad Nisou,

Lučany nad Nisou 420, 468 71 Lučany nad Nisou

Platnost: od 1. 9. 2007, aktualizováno 30. 06. 2021, projednáno pedagogickou radou 30. 8. 2021, schváleno Školskou radou 30. 8. 2021

1. Identifikační údaje

ŠKOLSKÉ ZARÍZENÍ: Základní škola, Lučany nad Nisou, okres Jablonec nad Nisou, příspěvková organizace

ŘEDITEL ŠKOLY: Mgr. Martin Würz

E-MAIL: skola@zslucany.cz

IZO ŠD: 116 300 213

TELEFON: 488 880 830

2. Charakteristika zařízení

Školní vzdělávací program pro školní družinu je součástí Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání “Pelikánek” (dále jen ŠVP), Základní škola Lučany nad Nisou, Lučany nad Nisou č. p. 420, 468 71 Lučany nad Nisou, kde je uvedena charakteristika zařízení.

3. Konkrétní vzdělávací cíle

- Umožnit žákům odreagovat se a uvolnit se.
- Vést žáky k aktivnímu a smysluplnému trávení volného času.
- Prohlubování všeobecného přehledu (v návaznosti na učivo) pomocí her.
- Rozvíjení samostatnosti a schopnosti pracovat v kolektivu, pomáhat slabším a mladším spolužákům při různých aktivitách.
- Osvojovat si základy slušného chování a komunikace.
- Zabezpečit pocit bezpečí a klidu.
- Vytvářet návyk péče o pořádek, bezpečnost a čistotu prostředí.

Při realizaci cílů budou využity především interaktivní metody a praktické činnosti ať již klasické (vysvětlování, předvádění, pozorování, instruktáž, napodobování) nebo aktivizující (řešení problému, soutěž, rozhovor, experiment, hra). Teoretické informace budou žákům předkládány prostřednictvím výkladu, pracovních listů a názorných ukázek.

Dále je při realizaci cílů brán zřetel na:

- věkové a individuální zvláštnosti účastníků, zákonitosti skupinové dynamiky,
- personální, materiální a další podmínky vzdělávání a výchovy,
- charakteristiku ŠVP Pelikánek,
- specifiku zájmového vzdělávání – jeho prostředků, forem, metod.

4. Délka a časový plán vzdělávání

Časový plán vzdělávání školní družiny pro obě oddělení je sestaven na dobu jednoho školního roku.

Činnost obou oddělení školní družiny je zahájena vždy zahájením školního roku a ukončena zakončením příslušného školního roku. Provoz I. oddělení školní družiny probíhá ve dnech školního vyučování od 6:30 do 7:45 hodin a od 11:40 do 16:10 hodin v budově č. p. 630, provoz II. oddělení školní družiny probíhá ve dnech školního vyučování buď od 11:40, nebo od 12:35 hodin (dle ukončení výuky příslušného ročníku) do 16:10 hodin v budově č. p. 420. Žáci II. oddělení mohou dle potřeby docházet do ranní družiny v budově č. p. 630 společně s žáky I. oddělení.

Žáci mohou být ze školní družiny uvolněni, ať již osobně, kdy si jej rodič osobně vyzvedne, nebo na písemnou žádost rodiče po obědě do 13:00 hodin a dále nejdříve v 15:00 hodin až do konce provozní doby družiny.

V případě zájmu ze strany zákonných zástupců škola zajišťuje provoz školní družiny rovněž v době prázdnin (mimo hlavních letních).

Zájmové útvary (kroužky) nejsou zřizované družinou, ale školou, kdy jako vedoucí kroužků pracují pedagogové školy, pedagogové jiných volnočasových zařízení, případně dobrovolníci. Žákům přihlášeným ve školní družině je umožněna docházka do kroužků organizovaných školou, je zajištěn příchod a odchod na kroužek v doprovodu pedagoga. Činnost kroužků je zahájena v 1. týdnu měsíce října a je ukončena v průběhu měsíce června téhož školního roku. Kroužky se scházejí jedenkrát za týden ve dnech školního vyučování, případně během víkendu. Délka schůzky je individuální dle zaměření kroužku. Seznam kroužků pro příslušný školní rok je aktualizován na webových stránkách školy: <https://www.zslucany.cz/krouzky/>.

Orientační denní režim ŠD:

6:30 – 7:45	Individuální hry, odpočinek, relaxace
11:45 – 12:35	Hygiena, oběd (končí-li žáci v 11:40 hodin)
12:35 – 15:00	Hygiena, oběd (končí-li žáci v 12:35 hodin) Řízené zaměstnání, zájmové kroužky organizované ZŠ Pobyt venku – dle klimatických podmínek
15:00 – 16:10	Příprava na vyučování, relaxace, individuální hry

Roční časový přehled plánovaných akcí:

Měsíc	Tematický celek	Akce
Září	Dopravní výchova – chodec Pravidla chování ve školní družině	Outdoorová hra
Říjen	Podzim – počasí, příroda, sporty a podzimní dětské aktivity	Outdoorová hra
Listopad		Výstavka prací s tematikou podzimu ve školní družině
Prosinec	Zima – počasí, příroda, sporty a zimní dětské aktivity Adventní čas	Mikulášská nadílka Vánoční besídka

Leden	Zima – počasí, příroda, sporty a dětské aktivity	Zimní sportovní odpoledne
Únor	Zima – počasí, příroda, sporty a dětské aktivity Masopustní čas	Zimní sportovní odpoledne
Březen	Jaro – počasí, příroda, sporty a jarní dětské aktivity	Outdoorová hra
Duben	Velikonoční zvyky a obyčeje	Výstavka prací s tematikou velikonočních svátků ve školní družině
Květen	Den matek	Besídka nebo dárečky ke „Dni matek“
Červen	Léto – počasí, příroda, sporty a letní dětské aktivity	Sportovní odpoledne na školním hřišti

5. Formy vzdělávání

Zájmovém vzdělávání školní družiny je realizováno v následujících formách:

- 1) Jako pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost, tedy jako každodenní činnost žáků přihlášených k pravidelné denní docházce, dále zájmová činnost v zájmových útvarech (kroužcích) zřizovaných školou. Zájmové činnosti rozvíjejí osobnost žáka, umožňují účastníkům seberealizaci a kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových a jiných dovedností. Jde o řízené kolektivní nebo individuální činnosti, organizované nebo spontánní aktivity. Konkrétně se jedná o:
  - a) herní hry a aktivity (sportovní a pohybové hry a aktivity, didaktické hry, výukové programy na PC),
  - b) tvořivé hry a aktivity (výtvarné a pracovní),
  - c) činnosti rozvíjející soběstačnost při sebeobsluze, dodržování pitného režimu, úklidu hraček,
  - d) pozorovací a badatelské hry a aktivity (pokusy, pozorování, přírodovědné vycházky),
  - e) aktivity v rámci osobnostní a sociální výchovy (rozvoj komunikativních a sociálních dovedností).
- 2) Příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost. Jedná se například o slavnosti, besídky, vystoupení, návštěvy divadelních představení, výstavy, exkurze, výlety, sportovní dny apod. Jde zejména o volnočasovou činnost organizovanou školní družinou v době prázdnin a ředitelského volna. Základem účastníků jsou přihlášení žáci, ale mohou se zúčastnit i rodinní příslušníci či další zájemci. Spontánní aktivity, kdy v družině je doba vyhrazená pro tyto aktivity zahrnuta do denního režimu. Spontánní činnost ve školní družině je realizována zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností. Odpočinkové činnosti mají odstranit únavu a do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě a dle potřeby kdykoliv během dne. Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, převažuje aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými prvky. Jedná se například o tyto činnosti:
  - a) hry na řemesla, na kadeřníka, prodavače, na školu...;
  - b) hry se stavebnicemi, panenky, autíčky...;
  - c) hry týkající se společenství – povídání o zážitcích prožitých s rodiči a kamarády;
  - d) stolní a deskové hry – šachy, dáma, domino;

- e) vlastní četba dětí (knihy z knihovny ŠD, dětské časopisy);
  - f) poslech CD (pohádky, písničky);
  - g) spontánní hry při pobytu v přírodě nebo na školní zahradě;
  - h) odpolední klidové činnosti, např. relaxace na koberci.
- 3) Individuální práce – zejména vytváření podmínek pro rozvoj výtvarného nadání žáků. Individuální práce zejména s výtvarně talentovanými jedinci ve školní družině je organizována jako konzultace, řešení tematických úkolů, příprava na postupové soutěže.
- 4) Táborová činnost (pobytové, putovní tábory) a další činnosti spojené s pobytem mimo místo, kde právnická osoba vykonává činnost školského zařízení, organizovaná ve volných dnech a o prázdninách pro přihlášené účastníky není školní družinou realizována.
- 5) Osvětová činnost včetně shromažďování a poskytování informací pro žáky v oblasti prevence sociálně-patologických jevů není samostatně realizována, probíhá v rámci příležitostných výchovně vzdělávacích akcí.

6. Obsah vzdělávání

Aktivity a činnosti připravované pro žáci ve školní družině navazují na vzdělávací oblasti ŠVP Pelikánek. Do ŠVP jsou zahrnuty tematické celky s různými typy aktivit bez nutného rozdělení pro konkrétní věk účastníků. Některé činnosti se mohou cyklicky opakovat.

Do obsahu vzdělávání jsou zahrnuty tyto vzdělávací oblasti základního vzdělávání:

- Jazyk a jazyková komunikace (čtenářské chvilky, dramatizace říkanek a pohádek, slušná a srozumitelná komunikace mezi dětmi a dítěte s dospělým);
- Matematika a její aplikace (matematické hádanky a rébusy, logické hry a úkoly, matematika v praxi);
- Informační a komunikační technologie (výukové programy na PC, vhodné a bezpečné užívání internetu);
- Člověk a jeho svět (místo, kde žijeme; vztah ke škole, vesnici, státu, vycházky, výlety; příbuzenské vztahy v rodině, vztahy mezi dětmi, vztahy ve škole, pravidla soužití, pravidla slušného chování, práva a povinnosti; lidé a čas, tradice a zvyky, orientace v čase; rozmanitost živé a neživé přírody, proměny přírody – roční období, ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, třídění odpadu);
- Umění a kultura (osvojování výtvarných dovedností a technik, rozvíjení fantazie, prostorové představitosti, smyslu pro originalitu);
- Člověk a zdraví (aktivní pohyb jako významný činitel působící na zdraví, poznání vlastních pohybových možností a zájmů, poučení o zdraví a nemocech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech, ošetření drobného poranění, dodržování pitného režimu a poučení o vhodné skladbě jídelníčku);
- Člověk a svět práce (vytváření praktických pracovních dovedností a návyků).

Na konci vzdělávacího cyklu žák získává tyto kompetence k:

KOMPETENCE K UČENÍ:	Získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích. Práci dokončí. Klade si otázky, hledá na ně odpověď.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU:	Všímá si dění okolo, snaží se řešit situace. Chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.
KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE:	Ovládá řeč, vyjadřuje myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami. Komunikuje bez ostychu a kultivovaně s vrstevníky i dospělými,
SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ KOMPETENCE:	Samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně nese důsledky. Spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit, ale i podřídit. Respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE:	Odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem. Uvědomuje si práva svá i druhých. Chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské).
KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU:	Orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času. Umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic. Dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Uklidí si své pracovní místo. Učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit.

Rámcový přehled obsahu vzdělávání s konkretizovaným výstupem:

Měsíc	Tematický celek	Vzdělávací obor	Konkretizovaný výstup žáků
Září	Dopravní výchova – chodec Pravidla chování ve školní družině	Jednotlivá témata jsou začleněna do všech vzdělávacích oborů (Jazykové výchovy,	<ul style="list-style-type: none"> – podílíme se na utváření příjemné atmosféry ve školní družině na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi – pěstujeme hygienické návyky – rozlišujeme způsob chování v přírodě a na silnici
Říjen	Podzim – počasí, příroda, sporty a podzimní dětské aktivity	Matematiky, Informatiky, Prvouky pro 1. odd. ŠD a Vlastivědy a Přírodovědy pro 2. odd. ŠD, Výtvarné výchovy, Hudební výchovy, Tělesné výchovy a Pracovních činností)	<ul style="list-style-type: none"> – překonáváme choulostivost, bojácnost a pohodlnost – vytváříme a upevňujeme základní návyky a dovedností společenského chování (dát přednost, pozdravit, poprosit, poděkovat atd.)
Listopad			<ul style="list-style-type: none"> – rozvíjíme fantazii a představivost (barvy podzimu) – projevujeme své schopnosti logicky myslet při stolních a outdoorových hrách
Prosinec	Zima – počasí, příroda, sporty a zimní dětské aktivity Adventní čas	Vzdělávací obory jsou součástí vzdělávacích oblastí pro I. stupeň ZŠ (viz str. 5)	<ul style="list-style-type: none"> – dodržujeme bezpečnost při hrách a činnostech na sněhu – dokážeme si připravit k práci všechny potřebné pomůcky – rozvíjíme fantazii a představivost (čerti, Vánoce) – podle věku, „poznáváme“ materiál (papír, korálky, provázky, vlna atd.)
Leden	Zima – počasí, příroda, sporty a dětské aktivity		<ul style="list-style-type: none"> – přijímáme a plníme odpovědně svěřené úkoly, – předvedeme rychlost, vytrvalost a soutěživost při zimní sportovní činnosti – ukážeme šikovnost a pracovitost při stavění ze sněhu
Únor	Zima – počasí, příroda, sporty a dětské aktivity Masopustní čas		<ul style="list-style-type: none"> – umíme vhodně relaxovat, – dbáme na správné užívání nástrojů, náradí a pomůcek – spolupracujeme při přípravě karnevalu a výrobě masek

Březen	Jaro – počasí, příroda, sporty a jarní dětské aktivity		<ul style="list-style-type: none"> – rozvíjíme fantazii a představivost (velikonoční dekorace) – pojmenováváme dění kolem sebe – vyhledáváme potřebné informace v knihách i na internetu
Duben	Velikonoční zvyky a obyčeje		<ul style="list-style-type: none"> – chováme se šetrně v přírodě – dokážeme v případě potřeby poskytnout nebo požádat o pomocnou ruku
Květen	Den matek		<ul style="list-style-type: none"> – vybereme si básničku, písničku nebo krátkou pohádku, se kterou vystoupíme na besídce ke „Dni matek“ – předvedeme své kultivované vystupování při účinkování na besídce nebo předáme mamince dárek vyrobený ke „Dni matek“
Červen	Léto – počasí, příroda, sporty a letní dětské aktivity		<ul style="list-style-type: none"> – využíváme účelně volný čas, zvládáme hru – dodržujeme pravidla hry – zapojujeme se do programu akce a pomáháme organizovat akce pro druhé

7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Zabezpečení výuky a výchovy žáků se speciálními potřebami se uskutečňuje v souladu se ŠVP školy, dále s materiálními, technickými a personálními podmínkami ŠD tak, aby odpovídalo vzdělávacím potřebám a možnostem žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.

V oblasti personální by se v případě doporučení školského poradenského zařízení jednalo o dostatečné personální zajištění aktivit (asistenta pedagoga). Pedagogické pracovnice školní družiny si zvyšují odbornost s ohledem na druh postižení či znevýhodnění účastníků (samostudium, konzultace se speciálním pedagogem či školským poradenským zařízením, akreditované školení atd.).

Oblast technická: Ani jedno z oddělení školní družiny není zcela vybaveno bezbariérovým přístupem. Problematika architektonických bariér by byla řešitelná u budovy č. p. 630 (I. oddělení), kdy by muselo být zajištěno zařízení usnadňující přístup do budovy u vstupních dveří. V této budově je zřízena toaleta pro vozíčkáře, šatna, herny a hygienické zařízení se nacházejí na jednom patře.

V oblasti organizační se vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve ŠD realizuje formou individuální integrace do běžné třídy (skupiny). Škola se opírá o doporučení a spolupráci se školskými poradenskými zařízeními, případně s diagnostickým ústavem, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně-právní ochrany dítěte apod. Pracovnice školní družiny by pak dále spolupracovaly se speciální pedagožkou a třídní vyučující/vyučujícím dle těchto doporučení. Důležitá by byla spolupráce vychovatelky s rodiči (zákonnými zástupci) žáka, třídním učitelem

a vedením školy, kdy by byla vymezena forma integrace. Dále by bylo možné navázat spoluprací s organizacemi zaměřenými na podporu osob se zdravotním postižením či zdravotním nebo sociálním znevýhodněním.

8. Podmínky pro vzdělávání nadaných žáků

Zabezpečení výuky a výchovy nadaných žáků se uskutečňuje v souladu se ŠVP školy a s materiálními, technickými a personálními podmínkami ŠD. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných se ve ŠD realizuje formou individuální integrace do běžné třídy (skupiny). Škola se opírá o doporučení a spolupráci se školskými poradenskými zařízeními. Důležitá je spolupráce vychovatelky s rodiči (zákonnými zástupci) žáka, třídním učitelem a vedením školy. S ohledem na psychosociální charakteristiku nadaných jedinců je možné individuálně zajistit aktivity zaměřené na rozvoj inteligence (pracovní listy na rozvoj logického myšlení, hlavolamy, šachy, programy na PC) či tvořivosti (stavebnice, netradiční výtvarné techniky atd.). Pedagogické pracovnice školní družiny mají možnost zvyšovat si odbornost s ohledem na potřeby nadaného jedince (samostudium, konzultace se speciálním pedagogem či školským poradenským zařízením, akreditované školení atd.).

9. Podmínky pro přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

K pravidelné denní docházce do školní družiny jsou přijímáni žáci 1. až 5. ročníku základní školy, aktuálně dle zájmu žáků v daném školním roce. Podmínkou přijetí je řádně vyplněná přihláška, souhlas zákonných zástupců s ujednáními uvedenými na přihlášce a uhrazení úplaty za ŠD. Školní družina má dvě oddělení. Nejvyšší počet žáků přijímaných do I. oddělení je 30, pro II. oddělení je 23 žáků. Do ŠD je žák přihlašován vždy jen na jeden školní rok.

Při přijímání k pravidelné denní docházce do ŠD jsou upřednostňováni žáci 1. – 3. ročníku, pokud to kapacita dovolí, mohou být přijati i žáci 4. – 5. ročníku.

Podmínkou přijetí je i zaplacení úplaty za školní družinu a její měsíční úhrada ve výši 60,00 Kč splatná vždy k 5. dni v daném měsíci. Při neuhrazení měsíční úplaty je zákonný zástupce vedením školy telefonicky nebo emailem vyzván k úhradě platby za školní družinu, a to k 15. dni daného měsíce. Při neuhrazení této úplaty může ředitel školy rozhodnout o vyloučení žáka z pravidelné denní docházky.

Žáka je možné mimořádně uvolnit pouze na písemnou žádost zákonných zástupců, a to po obědě do 13:00 hodin a dále nejdříve v 15:00 hodin.

Žáka je možné odhlásit ze ŠD kdykoliv během školního roku na písemnou žádost rodičů. Při opakovaném porušování řádu školní družiny může ředitel školy na návrh vychovatelky žáka vyloučit.

V případě, že si zákonný zástupce nevyzvedne žáka do ukončení provozní doby školní družiny (16:10 hodin), provede paní vychovatelka pokus o telefonické spojení se zákonným zástupcem. V případě úspěšného spojení s rodičem či jinou osobou, které bylo dítě svěřeno do péče, se pedagog domluví na dalším postupu. V případě neúspěšného spojení se zákonným zástupcem, zajistí péči o žáka škola. Pedagog školní družiny kontaktuje oddělení policie, kdy si ověří, zda rodič nebyl např. účastníkem dopravní nehody. V takovém případě by byl kontaktován rovněž orgán sociálně-právní ochrany dětí. Dojde-li bez závažného důvodu k nevyzvednutí či opožděnému vyzvednutí dítěte opakovaně (3 x), může ředitel školy na návrh paní vychovatelky žáka ze školní družiny vyloučit.

10. Popis materiálních podmínek

I. oddělení školní družiny je umístěno v přízemí objektu č. p. 630 (vilka), mimo hlavní budovu školy. Součástí I. oddělení školní družiny je šatna, pracovna, herna a hygienické zázemí. Pracovna je vybavená stolkami, židlemi, odpovídajícím nábytkem a zařízením a pomůckami pro různé druhy činností (televizor, videorekordér, přehrávač na DVD, počítač připojený na internet, stolní hry a stavebnice, výtvarné pomůcky). Nábytek je svou velikostí i bezpečností určen žákům dané věkové skupiny. Podlaha je pokryta krytinou z PVC odpovídá charakteru činnosti, tedy výtvarné a pracovní, je snadno čistitelná. Přilehlá herna je rozdělena na čtyři "koutky" vybavené stolkami, sedacími vaky, sedáky, dětskou kuchyňkou, válendou, pojízdnými skříňkami pro uložení her a hraček. V létě 2021 bude podlaha nově pokryta marmoleem. V přízemí je šatna se třemi lavicemi a věšáky pro 30 dětí, 5 skříněk na uložení sezonních věcí, sportovního náčiní a příruční knihovna. Prostor pro osobní hygienu žáků – WC pro chlapce i pro dívky a umývárna jsou umístěny rovněž v přízemí budovy. Hygienické zařízení pro personál je vybudováno odděleně. Školní družina je vybavena teplovzdušným vytápěním s rekuperací vzduchu. Pro hry v odpoledních hodinách ŠD využívá školní tělocvičnu (areál sokolovny), školní kuchyňku, a počítačovou pracovnu (hlavní budova školy). Pro pobyt venku má k dispozici tělovýchovný areál školy. Další péče o materiální vybavení sleduje doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarné, herní a sportovní činnosti.

II. oddělení školní družiny je umístěno v podkroví hlavní budovy školy. Podkrovní prostor byl nově vybudován v druhé polovině roku 2016, materiály a konstrukce podkrovní vestavby splňují požadavky mechanické odolnosti a stability, požární bezpečnosti, ochrany zdraví osob, protihlukové požadavky (podhledy), jsou energeticky úsporné. Prostor II. oddělení školní družiny je tvořenou hernou, pracovnou paní vychovatelky a hygienickým zařízením (WC pro chlapce i pro dívky a umývárna, hygienické zařízení pro personál je umístěno odděleně). Herna je vybavena odpovídajícím nábytkem, pomůckami, stolními hrami, knihami a časopisy, sportovním náčiním. Podlahovou krytinu tvoří koberec. Denní osvětlení je v souladu s normovými hodnotami, je zajištěno dostatečné větrání venkovním vzduchem střešními okny.

Vybavení školní družiny kromě celoplošného pokrytí heren kobercem v II. oddělení splňuje požadavek snadného udržování pořádku a čistoty. Koberce jsou denně luxovány. Jsou splněny i další požadavky jako je bezpečnost, dostatek prostoru, proměnlivá estetická kritéria. Výzdoba prostor je mobilní, žáci se na ní podílejí. Prostory jsou s odpovídající teplotou, vlhkostí vzduchu, přiměřeným osvětlením, odhlučněné a udržované. Žáci jsou vedeni k šetrnému zacházení. Prostředí je inspirativní pro sociální kontakty a komunikaci.

11. Popis personálních podmínek

Provoz školní družiny, která má dvě oddělení, zajišťují dvě vychovatelky s příslušnou pedagogickou kvalifikací, splňují předpoklady pro výkon činnosti vychovatelů, pedagogů volného času a jejich další vzdělávání upravuje zákon o pedagogických pracovnících.

Vychovatel či pedagog volného času je iniciátorem a průvodcem účastníka při zájmovém vzdělávání, které přímo nebo nepřímo řídí, navozuje, motivuje, umožňuje a hodnotí. Pedagogický pracovník má probouzet v účastnících aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se kolem sebe a podněty vnímat. Má podněcovat a rozvíjet přirozenou zvědavost účastníka činnosti, jeho chuť objevovat i odvahu projevit se a ukázat, co všechno zvládne. Tyto žádoucí projevy pak přiměřeně oceňovat a chválit.

Nástin profilu vychovatele ve školní družině:

- Má předepsané pedagogické vzdělání.
- Má vysokou míru empatie a dovede projevovat vřelý vztah k účastníkům činnosti (žákům).
- Umí vytvořit příznivé sociální klima, umí efektivně jednat s účastníky.
- Zná a umí řídit širokou škálu různých zájmových aktivit přiměřených věku účastníků.
- Má organizační schopnosti, umí navozovat a motivovat široké spektrum rekreačních a zájmových činností.
- Dokáže vybranými aktivitami v účastnících činnosti vzbuzovat zájem o činnost, podporovat jejich sebevědomí a rozvíjet pozitivní stránky osobnosti.
- Má právní vědomí.
- Zná bezpečnostní předpisy pro práci s účastníky činnosti.
- Zvládá základní manažerské dovednosti a základy public relations.

Odborné zaměření pedagogů školní družiny je průběžně prohlubováno v akreditovaných kurzech MŠMT a samostudiem.

12. Popis ekonomických podmínek (povinné)

Popis ekonomických podmínek je povinnou součástí školního vzdělávacího programu. Výše úplaty za ŠD činí 60,00 Kč měsíčně na 1 žáka. Podmínkou přijetí žáka do školní družiny je zaplacení této úplaty, a to vždy k 5. dni v daném měsíci. Při neuhrazení měsíční úplaty je zákonný zástupce vedením školy telefonicky nebo emailem vyzván k úhradě platby za školní družinu, a to k 15. dni daného měsíce. Vychovatelka vede o vybíráních úplatách písemný záznam.

Úhradu za školní družinu je možné zaplatit přímo paní vychovatelce (nelze zaslat na účet), a to buď ve výši 60 Kč na měsíc, 300 Kč na půlrok, nebo 600 Kč na celý rok.

V případě předčasného ukončení docházky do školní družiny v průběhu měsíce se poplatek za ŠD se nevrací, vráceny jsou platby za následující měsíce, pokud byly uhrazeny. Je-li v kalendářním měsíci omezen či přerušen provoz družiny na dobu delší než 5 dnů, má rodič právo na vrácení úhrady za školní družinu, ta je poměrně snížena, dle počtu dnů.

Měsíční úplaty hrazené rodiči jsou využívány nejenom k zakoupení spotřebních materiálů – zboží na výtvarné a pracovní činnosti, drobného občerstvení a odměn pro děti, ale i stolních her, hraček, stavebnic a sportovního náčiní.

13. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

ŠD zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví po stránce fyzické, emocionální a sociální. Při stanovování podmínek pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ve školní družině je vycházeno z metodického pokynu MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Jsou vyhledána a zhodnocena možná rizika vyplývající z činnosti při různých formách zájmového vzdělávání v různých prostředích a přijata opatření k prevenci rizik. Žáci i jejich zákonní zástupci jsou seznámeni s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a bezpečnosti prostřednictvím “řádu školní družiny”. Vnitřní řád školní družiny je umístěn na webových stránkách školy <https://www.zslucany.cz/skolni-druzina-i-a-ii-oddeleni/skolni-druzina-i-oddeleni/rad-skolni-druziny/> a <https://www.zslucany.cz/skolni-druzina-i-a-ii-oddeleni/skolni-druzina-ii-oddeleni/rad-skolni-druziny/>, viditelně vyvěšen ve školní družině a dále jej rodiče obdrží v písemné podobě na začátku školního roku a podpisem stvrdí seznámení s ním.

Povinnosti pedagogů volného času a vychovatelů týkající se bezpečnosti práce a ochrany zdraví jsou obsaženy v pracovní náplni.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- je dána vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání,
- je dodržován vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků v družině),
- pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZ jako ve školním řádu,
- pokud ŠD pro svoji činnost využívá odborné učebny (např. tělocvičnu, cvičnou kuchyňku, ...), řídí se příslušnými řády pro tyto učebny,
- žáci jsou vedeni k takovému chování, aby neohrozili bezpečnost a zdraví svoje ani svých spolužáků,
- užívané prostory školní družiny jsou zařízeny dle platných norem (velikost sedacího a pracovního nábytku, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, hygienické vybavení prostor),

- žáci používají bezpečné pomůcky (dětské nůžky, modelovací nože, v kuchyňce příborové nože atd.)
- jsou voleny pohybové aktivity a prostředí, ve kterém jsou vykonávány, aby bylo předcházeno úrazům,
- nebezpečné předměty a části využívaných prostorů jsou výrazně označeny (např. zpracování a zveřejnění provozních řádů dílny, tělocvičny, kuchyňky, školní laboratoře); prostory a zařízení jsou z hlediska jejich bezpečnosti pravidelně kontrolovány,
- prostředky první pomoci jsou dostupné ve školní družině i v každé odborné učebně, viditelně jsou vyvěšeny kontakty na lékaře či jiné služby,
- pedagogičtí zaměstnanci školní družiny ovládají praktické dovednosti poskytnutí první pomoci, procházejí pravidelným proškolením.

Psychosociální podmínky:

- žáci jsou vedeni k respektování potřeb ostatních dětí a jejich případným osobním problémům,
- je vytvářeno prostředí pohody, příznivé sociální klima – žáky vedeme k těmto pravidlům:
  - všichni jsme kamarádi, neubližujeme si, společně si hrajeme, půjčujeme si hračky,
  - velký pomáhá malému, starší mladšímu,
  - poslouchám druhé, mluví vždy jeden,
  - mluvíme klidně, nekřičíme, nežalujeme, snažíme se domluvit a spolupracujeme,
  - chováme se slušně ve školní družině i na veřejnosti; umíme používat slova: „prosím“, děkuji, „dobrý den“, „na shledanou“;
- činnosti vycházejí ze zájmu účastníků, vedou k praktické zkušenosti,
- volené aktivity jsou věkově přiměřené, respektují individualitu účastníka, stejně jako hodnocení, aby bylo pro dítě motivující,
- školní družina jako školské zařízení dbá na ochranu dětí před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy,
- žáci mají možnost spoluúčastnit se na plánování činnosti či případném provádění následného hodnocení,
- děti i jejich rodiče jsou o činnosti ve školské družině informováni prostřednictvím týdenního plánu zveřejněného na webových stránkách školy.

Vnitřní řád školní družiny

Na žáky a zákonné zástupce se vztahuje školní řád, který podrobně upravuje práva a povinnosti žáků a jejich zákonných zástupců. Vnitřní řád školní družiny upravuje práva a povinnosti žáků a zákonných zástupců vzhledem ke specifickým podmínkám zájmového vzdělávání.

1) Práva žáků

- a) Seznamovat se s aktivitami vedoucími ke smysluplnému trávení volného času, které jsou nabízeny zejména formou her a spontánních činností.
- b) Na svobodu myšlení, projevu, shromažďování, náboženství.
- c) Využívat zařízení a vybavení ŠD za stanovených podmínek.
- d) Požádat vychovatelku ŠD o pomoc při řešení problémů.
- e) Účastnit se zájmových činností a akcí pořádaných v rámci ŠD.
- f) Na ochranu před jakoukoliv formou diskriminace a násilí, před sociálně patologickými jevy, před tělesným či duševním násilím, urážením a zneužíváním.
- g) Na odpočinek a dodržování základních psychohygienických podmínek.
- h) Být seznámeni se všemi předpisy se vztahem k jejich pobytu a činnosti ve školní družině.

2) Povinnosti žáků

- a) Dodržovat vnitřní řád školní družiny, předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli vychovatelkou seznámeni.
- b) Důsledně plnit pokyny vychovatelky, a to zejména při přechodu mezi jednotlivými budovami školy. Při přecházení vozovky zastaví první dvojice na okraji chodníku a čeká na vychovatelku, ta vkročí do vozovky jako první a poslední ji opouští.
- c) Chovat se slušně a v souladu s pravidly slušného chování k dospělým i jiným žákům školy, nepřijatelné jsou vulgární výrazy, slovní či fyzické útoky na spolužáky, krádeže.
- d) Řádně docházet do školní družiny, předat omluvenku podepsanou zákonným zástupcem, pokud do školní družiny nejde. Za žáky, kterým končí vyučování dříve a nedostaví se do ŠD, nenese vychovatelka zodpovědnost.
- e) Bez vědomí paní vychovatelky nesmí žák nikam odcházet nebo opustit ŠD. Po skončení vyučování čekají žáci ve škole, až si je paní vychovatelka převezme od učitele. Chovají se ukázněně, nerozebíhají se a čekají na pokyn vychovatelky k odchodu do ŠD nebo na oběd.
- f) Zbytečně se nezdržovat na chodbách, v šatnách a na hygienických zařízeních.
- g) Respektovat práva všech účastníků ŠD, chovat se k nim slušně.
- h) Zjistí-li ztrátu či poškození osobní věci, tuto skutečnost neprodleně ohlásit vychovateli školní družiny v ten den, kdy ke ztrátě či poškození došlo.

- i) Hlásit vychovatelce jakékoliv své poranění či úraz, případně nevolnost, nebo úraz spolužáka, pokud o něm ví.
- j) Zacházet s vybavením školní družiny šetrně, udržovat své místo i ostatní prostory školní družiny v čistotě a pořádku, chránit majetek před poškozením.
- k) Před odchodem domů žák nikdy neodejít bez oznámení a rozloučení, zanechat po sobě pořádek a zkontrolovat si, zda nic nezapomněl.
- l) Během vycházky a pobytu venku mají žáci své aktovky uložené ve školní družině, za mobilní telefony, cenné věci a přinesené hračky ŠD neručí.

3) Práva zákonných zástupců

- a) Přihlásit své dítě do ŠD předáním vyplněného a podepsaného zápisního lístku a zaplacením měsíční úhrady. Školní družina je určena žákům 1. – 5. ročníku, přednostně však jsou přijímáni žáci 1. až 3. ročníku. Provoz ŠD je od 6:30 – 7:45 hod. a od 11:45 – 16:10 hod.
- b) Odhlásit své dítě ze ŠD, a to i v průběhu školního roku. Pokud je žák odhlášen v průběhu měsíce, poplatek za ŠD se nevrací, vráceny budou platby za následující měsíce.
- c) Přihlásit své dítě k pobytu ve ŠD v době prázdnin (mimo hlavních), a to písemně a nejpozději týden před zahájením prázdnin. Školní družina během prázdnin (mimo letních) bude v provozu, bude-li přihlášeno alespoň 10 dětí z obou oddělení školní družiny.
- d) Být informováni o činnosti ŠD, obracet se na vychovatelky se svými náměty a podněty.
- e) Být vychovatelkou informováni o činnosti žáka v ŠD, jeho chování v době pobytu ve ŠD.
- f) V případě nespokojenosti se obrátit na ředitele školy.

4) Povinnosti zákonných zástupců

- a) Zajistit, aby přihlášený žák řádně docházel do ŠD.
- b) Dodržovat dobu pobytu zapsanou v zápisovém lístku; osobní vyzvednutí dítěte rodičem a mimořádné uvolnění dítěte na písemnou žádost rodičů je možné po obědě do 13:00 hod a dále nejdříve v 15:00 hodin.
- c) Respektovat provozní dobu družiny a zabezpečit vyzvednutí žáka z družiny do 16:10 hodin. V případě, že si zákonný zástupce nevyzvedne dítě do ukončení provozní doby školní družiny opakovaně (3 x), může ředitel školy na doporučení paní vychovatelky žáky ze školní družiny vyloučit.
- d) Včas písemně omlouvat absenci žáka ve ŠD, tzn. předem nebo nejpozději v den, kdy do ŠD nepůjde.
- e) Informovat vychovatelku o změně zdravotní způsobilosti žáka, o jeho zdravotních potížích nebo o jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání či chování žáka ve ŠD.
- f) Oznamovat údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost žáka, a změny v těchto údajích.
- g) Uhradit úplatu za školní družinu činí 60,- Kč měsíčně, a to nejpozději do 5. dne daného měsíce. Při neuhrazení měsíční úplaty je zákonný zástupce vedením školy telefonicky nebo emailem vyzván k úhradě platby za školní družinu, a to k 15. dni daného měsíce.

h) Dojde-li k poškození hraček či ostatního zařízení dítětem, je rodič povinen způsobenou škodu uhradit.

Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školní družiny se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených školským zákonem. Za závažné porušení „Vnitřního řádu školní družiny“ mohou být žáci kázeňsky potrestáni nebo vyloučeni ze ŠD.

14. Zveřejnění školního vzdělávacího programu (povinné)

Školní vzdělávací program pro školní družinu je v tištěné formě vyvěšen v každém oddělení školní družiny, dále je zveřejněn v elektronické podobě na webových stránkách Základní školy Lučany nad Nisou, okres Jablonec nad Nisou, příspěvková organizace: <https://www.zslucany.cz/uredni-deska/skolni-vzdelavaci-program/>. Do školního vzdělávacího programu může každý nahlížet a pořizovat si z něj opisy a výpisy, anebo za cenu v místě obvyklou může obdržet jeho kopii. Cenu stanoví ředitel s přihlédnutím k nákladům na jeho kopírování.

Vnitřní řád školní družiny byl projednán pedagogickou radou 30. 8. 2021

Vnitřní řád školní družiny byl schválen Školskou radou 30. 8. 2021